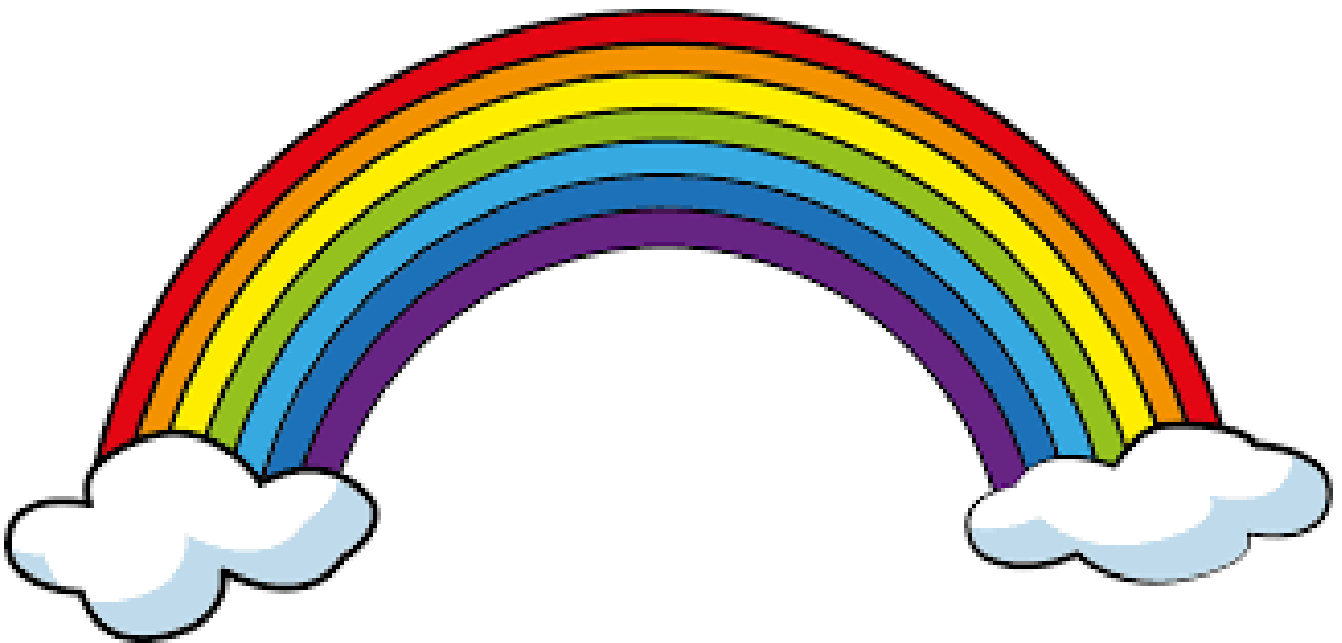

Pædagogisk læreplan for

Regnbuen

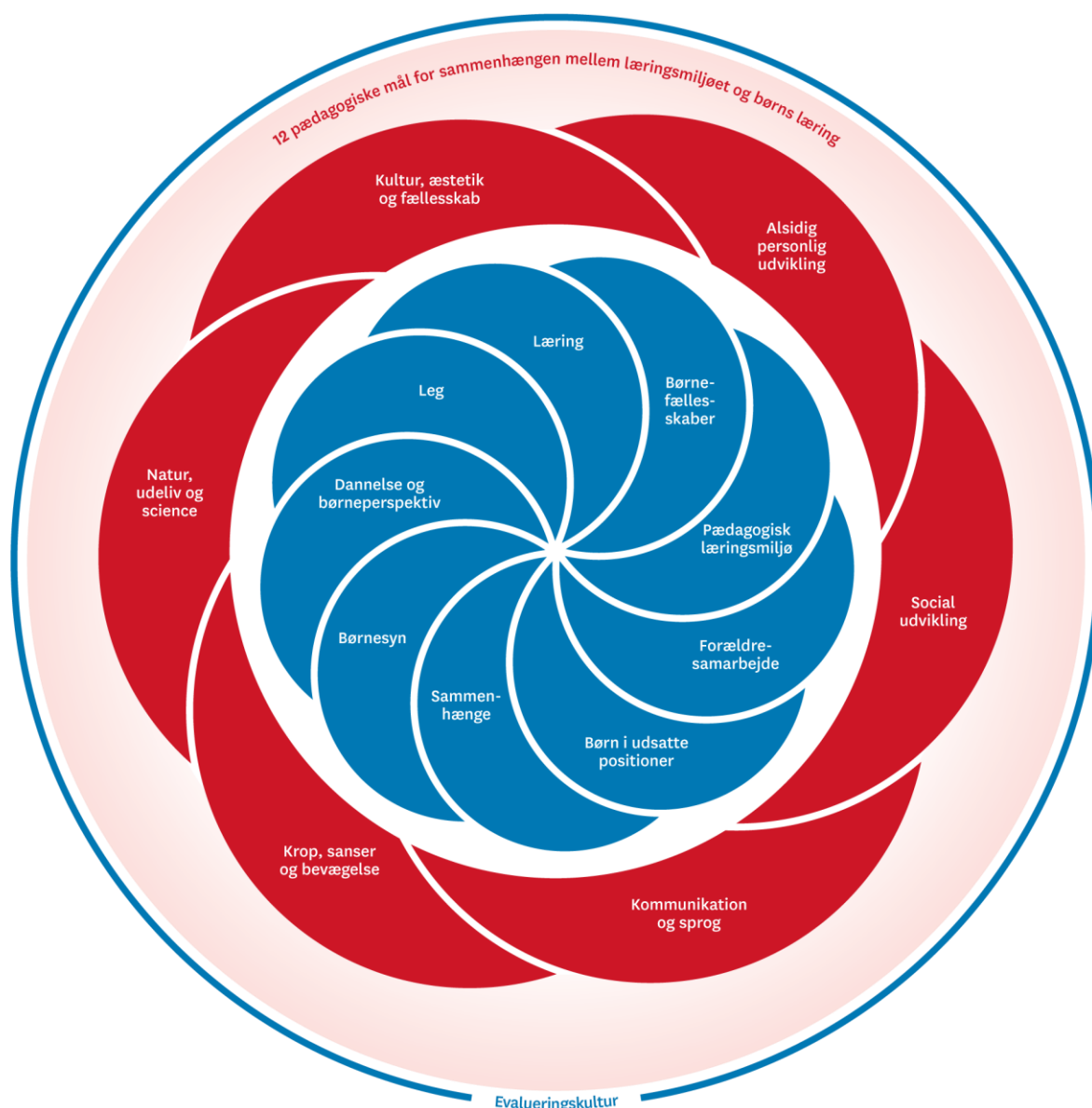
2026

Regnbuens kerneopgave:

I Regnbuen arbejder vi med og i relationelle rammer, der skaber trivsel og trygge udviklingsmiljøer samt fællesskaber med deltagelsesmuligheder for det enkelte barn.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede](#)

[pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Regnbuen er Område Skærbæks områdeinstitution – en kommunal 0-6 års institution, bestående af en børnehavegruppe og en småbørnsgruppe. Børnehaven er normeret til 47 børn i alderen 3-6 år og er delt op i 2 afdelinger, hvor ældste gruppen har sin egen afdeling i den nybyggede tilbygning og mellemgruppen samt de yngste er i hovedbygningen. Småbørnsgruppen har sin egen afdeling, og normeret til 20 børn for de 0-3-årige (fordelt på 2 stuer).

Der er et stort samarbejde på tværs af vores to afdelinger. Børnene fra småbørnsgruppen besøger ofte børnehaven inden børnehavestart, således at der skabes gode og trygge overgange for småbørnenes start i børnehaven. Derudover har Regnbuen et tæt samarbejde til Rømø børnecenter.

Både i småbørnsgruppen og børnehaven har det høj prioritet, at børnene er ude hver dag. Har vi brug for at komme på længere ture, benyttes vores Christianiacykler eller områdets busser.

Regnbuen ligger i umiddelbar nærhed af den nybyggede Skærbæk Distriktsskole, et dejligt frit og grønt område med bl.a. fodboldbaner, friluftsscene og flere lukkede stisystemer. Vi gør ligeledes stor brug af Skærbækscentrets boldrum og hal.

Vi arbejder overordnet ud fra den nye styrkede pædagogiske læreplan, hvor udvikling, læring, trivsel og dannelse er fokuspunkter og hvor legen er gennemgående hele dagen.

I Regnbuen er hele personalegruppen i gang med at blive ICDP-certificeret. Det overordnede mål for ICDP er: At understøtte udviklingen af en sensitiv og følelsesmæssig kommunikation mellem omsorgsgiveren og barnet, for at skabe en positivt og udviklingsstøttende relationen mellem dem. Relations arbejdet er også noget vi vægter mellem personalet og forældrene, da det er vigtigt for os, at hele familien føler sig velkommen i huset og at vi sammen med forældrene udvikler et godt og konstruktivt samarbejde, for at sikre barnets trivsel og udvikling.

Børnefællesskaber og legen prioriteres højt. Nærværende voksne støtter og skaber rammer for lege- og læringsmiljøer ud fra et børneperspektiv.

Børnehaven Regnbuen, Termevej 3, 6780 Skærbæk

Kontakt på tlf.: 74 92 83 77, eller mail lonmid@toender.dk

Pædagogisk grundlag:

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- ❖ **Børnesynet:** Det at være barn har værdi i sig selv.
- ❖ **Dannelse og børneperspektiv:** Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ❖ **Legen:** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ❖ **Læring:** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ❖ **Børnefællesskaber:** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.
- ❖ **Pædagogisk læringsmiljø:** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.
- ❖ **Forældresamarbejde:** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ❖ **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ❖ **Sammenhæng med børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

(Rammer og indhold, s. 14)

Børnesyn ”at være barn har værdi i sig selv”:

”At være barn har værdi i sig selv”. I Regnbuen er vi optaget af hvordan vi skaber det gode børneliv, hvor alle børn har værdi og bliver set som kompetente og selvstændige individer. For at kunne tilgodese det gode børneliv, vægter vi at arbejde i små børnefællesskaber og mindre læringsmiljøer. Dette gør, at det pædagogiske personale har fokus på, at skabe trygge og nærværende læringsmiljø, hvor hvert enkelt barn trives og udvikler sig i eget tempo, med plads og respekt for forskelligheder.

I praksis kommer det til udtryk gennem:

- Det gode samspil fra ICDP
- Dynamiske børnefællesskaber
- Alders- og udviklingsdifferentierede aktiviteter (NUZO)
- Plads til leg og medbestemmelse i både pædagogiske planlagte aktiviteter, rutine- og spontant opståede situationer, samt børneinitierede lege.
- Vi som pædagogisk personale i Regnbuen, har til opgave at skabe rammer, struktur, samt iværksætte pædagogiske tiltag, der skaber både trivsel og udvikling for det enkelte barn. Det vil sige, at vi skal indrette læringsmiljøer som alle børn kan være i og justere hvis vi oplever, at der er børn der har svært ved at navigere i miljøet.

Dannelse og børneperspektiv ”børn skal høres og tages alvorligt”:

Dannelse og børneperspektiv skal ses som en dybere form for læring, hvor barnet får kendskab til grundlæggende værdier og normer. Dannelse sker, når barnet er medspiller i sit eget liv. Når barnet indgår i relationer med andre, hvor barnet oplever selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet. Børnenes perspektiv er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde, både når der er tale om planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg eller rutinesituationer. Det er derfor vigtigt, at barnet føler sig set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme. I Regnbuen lægger vi vægt på, at børns erfaringer, behov og ønsker inddrages og tillægges værdi.

I Regnbuen kommer **dannelse** til udtryk gennem:

- Særligt samspilstemaerne 1-4 fra ICDP i spil (barnets selvværd gennem det relationelle samspil med det pædagogiske personale).
- Bordskik, hygiejne, sociale spilleregler, m.m. er tilpasset ud fra børnenes kunnen (NUZO)

- Små demokratiske valg-øvelser, hvor vi øver at have respekt for flertallets valg.
- Skabe læringsfællesskaber, hvor vi inspirerer og lærer af hinanden. For eksempel i læselegs grupperne, brobygning, fællespasning på tværs af afdelingerne i huset om morgenen og eftermiddagen, stjernestunder, samt vores tætte samarbejde med Rømø.

I Regnbuen kommer **børneperspektiv** til udtryk gennem ICDP.

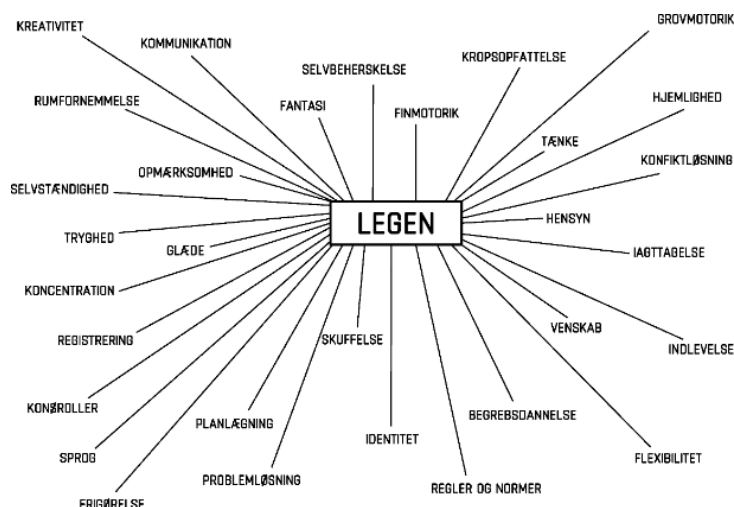
- I den følelsesmæssige dialog, hvor der er fokus på barnets selvværd.
- I den meningsskabende dialog, hvor der er fokus på barnets selvtilid.
- I den guidende og vejledende dialog, hvor der er fokus på barnets selvkontrol og selvregulering.

Leg ”har værdi og skal være gennemgående i dagtilbuddet”:

I Regnbuen vægter vi legen højt. Leg er vigtig fordi den giver rum til, at barnet kan udvikle selvbestemmelse, fantasi, afprøve grænser, blive udfordret socialt i samspil med andre og den personlige læring og udvikling. Leg er alt – fordi den er vores vigtigste træningsbane i al mellemmenneskelig kontakt og dermed udvikling af vores emotionelle kompetencer (Hart, Andersen, Jacobsen & Larsen, 2020, s. 17). Ifølge dagtilbudsloven har legen en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af dagtilbuddet. Vores rolle som pædagogisk personale er at skabe rammer til gode samspil og at være synlige og nærværende voksne, så der dannes trygge relationer. Vi har en legende tilgang gennem dagen, både til samling, udendørs aktiviteter, ture ud af huset og i rutine situationer. Vi er

bevidste om, at Regnbuen skal være et dejligt sted at være. Gennem vores viden fra ICDP opstår udvikling og læring først, når barnet trives og føler sig set, hørt og inddraget.

Læring: ”at indkapsle læring hos barnet i et nysgerrigt, sanseligt og legende perspektiv”

I Regnbuen vægter vi læring gennem de nære og daglige aktiviteter. Vi er bevidste om vores rolle som voksne og vores mål er at guide og vejlede barnet med tro, håb og kærlighed (ICDP).

Læring kan inddeles i fire områder. Den kropslige læring, den følelsesmæssige læring, den sociale læring og den kognitive læring (*Rammer og indhold, s. 19*).

I Regnbuen kommer læring til udtryk gennem:

- Læseleg
- ”Læring gennem zone for intimitet” hvilket handler om, at dyb og meningsfuld læring ofte opstår i relationer, hvor der er trivsel, nærvær og psykologisk tryghed (ICDP)
- Personalets dokumentation og evalueringskultur, hvor personalet gennem refleksioner, drøftelser og undersøgelser (f.eks. et spørgeskema) bliver klogere på det pædagogiske læringsmiljø.

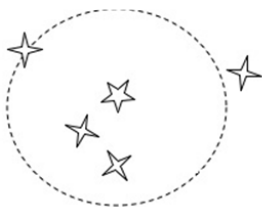
Børnefællesskaber ”alle børn skal være en del af et fællesskab”

At skabe stærke og meningsfulde børnefællesskaber er en opgave, vi prioriterer højt i Regnbuen. Børnene skal opleve sig værdifulde, anerkendte, ligeværdige og værdsat i børnefællesskaberne.

I praksis kommer børnefællesskaber til udtryk gennem:

- Fokus på deltagelsesmuligheder i forskellige fællesskaber, hvor børnene lærer og spejler sig i hinanden, der skaber nye færdigheder hos det enkelte barn.
- Struktureret og forudsigelig hverdag, hvor vi udnytter inde og udemiljø, til at skabe forskellige fællesskaber.
- Respekt for spontane opståede fællesskaber.
- Fokus på, at det barn, der er i en udsat position, kan have brug for hjælp til deltagelse. De små grupper skaber mulighed for, at det pædagogiske personale kan vejlede og støtte det enkelte barn i dets deltagelse muligheder.
- Læselegs grupper, der er sammensat af det pædagogiske personale, med fokus på den enkeltes mulighed for at kunne bidrage og deltage.
- Ændring af miljøet, og strukturen, ved behov for deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber for den enkelte.

Deltagelsen i børnefællesskaber skal ske på det enkelte barns præmisser, med respekt for, at børn nogle gange har brug for, at være i periferien af fællesskaberne, hvilket bliver illustreret gennem følgende figur;

Positioner (Davies & Harré, 1990; Harré & Langehove, 1991)

Pædagogisk læringsmiljø ”som er trygt og stimulerende for børns læring”:

Læringsmiljøet i Regnbuen er fleksibelt og varieret, og understøtter alle børns dannelse, læring, trivsel og udvikling. Læringsmiljøet skabes på grundlag af det brede læringsbegreb, samt de relationelle rammer.

I Regnbuen rummer læringsmiljøet forskellige læringsrum og didaktiske overvejelser, som bl.a. ses gennem:

- Pædagogiske aktiviteter, som planlægges og organiseres af det pædagogiske personale, og som sammensætter børnefællesskaber
- Spontane aktiviteter
- Daglige rutiner, der udgør strukturen i hverdagen
- Børnenes selvorganiserede lege

I Regnbuen tager de pædagogiske læringsmiljøer afsæt i ICDP. Arbejdet med de relationelle rammer og det gode samspil, er med til, at tilrettelæggelse af læringsmiljøer, og tager højde for det enkelte barns behov, forskellighed og perspektiv.

Personalet i Regnbuen har både stuemøder, pædagogisk dag, forberedelsestid samt personalemøder, og har her fokus på, at tilrettelægge det pædagogiske læringsmiljø. En metode hertil er arbejdet med dokumentation og evalueringskultur.

Forældresamarbejde ”hvor barnets trivsel og udvikling er i fokus”:

Det pædagogiske personale i Regnbuen vægter højt, at der fra barnets start i institutionen, er et åbent, tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde omkring barnets trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Vi ønsker, at klæde forældrene godt på til institutionslivet i Regnbuen, og derfor får forældrene inden opstart tilsendt materiale omkring praktiske informationer, og en tid til et opstartsmøde. I småbørnsgruppen har forældrene mulighed for, at komme til tidlig indsats, hver mandag en måned inden opstart, for at gøre overgangen fra hjem til småbørnsgruppe mere trygt.

Det pædagogiske personale i Regnbuen ønsker, at der er en sammenhæng mellem barnets hverdag i institutionen og hjemmet, og omvendt. Vi appellerer til, at forældrene informerer personalet om, hvis der sker ændringer i hjemmet, som kan påvirke barnets trivsel. Ifølge Den styrkede pædagogiske læreplan, har forældrene også et ansvar for at samarbejde med dagtilbuddet og holde sig orienteret og bakke op om det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring (Rammer og indhold, s. 25)

I Regnbuen finder vi det vigtigt, at arbejde målrettet med forældrene omkring den fælles opgave som er, barnets trivsel, sundhed, læring, dannelse og udvikling. Grundlaget for samarbejdet er en gensidig respekt for hinanden, åbenhed og tillid. Dette ønsker vi, bliver tydelig i aflevering og afhentningssituationer, i de årlige forældresamtaler som forældrene og barnet bliver tilbudt, i forældrevalgsmøder, i forældrerådet, i områdebestyrelsen og i diverse sociale arrangementer/traditioner i institutionen.

Børn i udsatte positioner ”alle børn skal opleve mestring”:

I Område Skærbæk har vi en overordnet handleplan for udsathed, og handler ud fra 3 forskellige former for udsathed:

- Risiko for udsathed (at blive store søskende, flytning, savn, alvorlig sygdom, eller forventeligt dødsfald blandt barnets nærmeste)
- Midlertidig udsathed – forbigående faktorer (skilsmisse, alvorlig sygdom i familien, dødsfald, flytning, få en søskende, nye pædagogiske medarbejdere på barnets stue i institutionen, m.m.)
- Længerevarende udsathed – mere kompleks: (Livsstil eller levevilkår, sociokulturelle forhold. F.eks.: Fysiske, psykiske og/eller sociale faktorer)

Disse typer for udsathed ses typisk af de pædagogiske medarbejdere og ud fra deres bekymring og observationer omkring barnets adfærd generelt, og/eller ændring af barnets adfærd. Ved disse bekymringer omkring udsathed, deler vi vores bekymring med vores kollegaer og ledelse, og igangsætter en handleplan med tiltag, opfølgning og evaluering for at sikre barnets trivsel.

De pædagogiske medarbejdere kontakter barnets forældre vedrørende vores bekymring. Vi går i dialog med forældrene om kommende møder og aftaler, evt. med tværfaglige samarbejdspartnere. Vi aftaler sammen med forældrene hvad der fremadrettet skal ske, og hvilke pædagogiske tiltag der skal igangsættes, for at vi bedst mulig kan hjælpe barnet i trivsel.

Det er vigtigt, at der løbende bliver lavet opfølgninger og evalueringer, både internt i institutionen og i forhold til det tværfaglige samarbejde.

I Regnbuen finder vi det vigtigt, at benævne udsatheden, som en udsat position. Det kan både være store og små ting der gør, at man kan befinde sig i en udsat position. Selv om det kan være en lille

eller stor begivenhed, er det vigtigt, at vi som pædagogiske medarbejdere er opmærksomme og tager situationen alvorligt.

Vi bestræber os på, at have fokus på konteksten omkring barnet, og prøver at finde handlemuligheder der gør, at miljøet kan rumme alle børn. Vi ønsker nemlig, at fremme alle børns muligheder for at deltage i forskellige typer af fællesskaber, der matcher mangfoldigheden. Derfor er det vigtigt, at de pædagogiske medarbejdere kigger på kulturen i huset og reflekterer over ”hvad kan vi gøre anderledes eller ændre, så vi kan understøtte alle børns deltagelsesmuligheder i vores børnefællesskaber”. Vi skaber fleksible læringsmiljøer, så alle børn i Regnbuen føler, at de hører til og at de har betydning i børnefællesskabet.

I alle relationer i Regnbuen, er det vigtigt at imødekomme børnene med ICDP’ens samspilstemaer, men særligt er det vigtigt i arbejdet med ”Børn i udsatte positioner”.

Sammenhænge: Overgang fra Lilla stue til skole.

Lilla stue, som er de ældste børn i børnehaven, er inden skolestart i det vi kalder for ”brobygning”. Et forløb hvor børnene en gang i ugen op til skolestart er i skole, sammen med kendt pædagogisk personale fra Regnbuen. Lærerne lærer børnene at kende og omvendt. Børnene lærer deres nye klassekammerater at kende og børnene får kendskab til skolelivet.

Vi bestræber os på at skabe et sammenhængende læringsmiljø fra børnehaven til skolen. Sammenhæng betyder ikke at indholdet i vores dagtilbud er det samme som i skolen.

- Det kan handle om hvordan børnene skaber nye fællesskaber med andre børn.
- Det kan handle om hvordan vi støtter dem til at møde nye udfordringer, og giver dem ro til fordybelse.
- Vi skal også skabe mulighed for at børnene bliver nysgerrige på hvad det vil sige at skulle til at starte et nyt sted og skulle til at gå i skole og lære boglige fag.
- Det er meget vigtigt, at barnet grundlæggende oplever sig selv som anerkendt og kompetent og at de er rustet til at indgå i nye fællesskaber i børnehaveklassen.

Inddragelse af lokalsamfundet:

I Regnbuen indgår lokalsamfundet som en aktiv og naturlig del af vores pædagogiske læringsmiljøer. Vi arbejder bevidst med at inddrage de muligheder, der findes i nærområdet, særligt de læringsmiljøer vi ikke selv kan tilbyde i institutionen. Samtidig understøtter vi børnenes kendskab til og tryghed i deres lokalområde, så de oplever sig som en del af et større fællesskab.

Inddragelsen af lokalsamfundet sker blandt andet gennem følgende tiltag:

- **Samarbejde med Skærbækcentret**

Vi benytter hallen og boldrummet til bevægelsesaktiviteter og motorisk udvikling. Derudover ser vi de skiftende udstillinger, som understøtter børnenes kulturelle forståelse. Legepladsen ved hallen, herunder den store hoppepude, bruges som et supplement til vores egne udearealer og giver børnene nye bevægelseserfaringer.

- **Besøg på Skærbæk Bibliotek.** Vi låner og fordyber os i bøger og låner bøger til vores Læseleg, samt deltager i historiefortælling og mindre teaterforestillinger. Dette styrker børnenes sproglige udvikling, fantasi og kulturelle dannelse.
- **Traditioner i lokalsamfundet.** Til jul inviteres vi i Skærbæk Kirke, hvor børnene får kendskab til lokale traditioner og kultur. Vi besøger julemandens hus i Storegade og henter juletræ hos en lokal landmand, hvilket giver børnene indblik i lokale erhverv og traditioner.
- **Ture til Rømø.** Vi besøger blandt andet bunkers og klitlandskaber, hvor børnene får erfaringer med natur, historie og bevægelse i varieret terræn. Vi samarbejder desuden med Rømø Børnecenter, hvilket styrker relationer og fællesskaber på tværs.
- **Samarbejde med lokale erhverv.** Flere forældre arbejder inden for fx landbrug og entreprenørbranchen, og vi besøger deres arbejdspladser. Dette giver børnene konkret viden om forskellige erhverv og styrker deres forståelse for lokalsamfundets arbejds- og produktionsliv.
- **Samarbejde med byens skoler.** Vi samarbejder med Skærbæk Distriktsskole og Realskolen i Skærbæk i forbindelse med brobygning, skoleteater og andre fælles aktiviteter. Dette understøtter en tryk overgang fra dagtilbud til skole og giver børnene kendskab til skolens rammer og kultur.
- **Indkøb i lokale butikker.** Børnene deltager i indkøb i byens butikker, hvor de får erfaring med handel, tal, kommunikation og social adfærd i offentlige rum.
- **Aktiviteter med kulturskolen.** Vi deltager i forløb og aktiviteter udbudt af Tønder Kulturskole, hvilket understøtter børnenes kreative og musiske udvikling.

Gennem inddragelse af lokalsamfundet skaber vi varierede, virkelighedsnære og meningsfulde læringsmiljøer. Børnene får erfaringer med kultur, natur, bevægelse, demokrati og sociale fællesskaber, samtidig med at de opbygger en tryk og naturlig tilknytning til deres lokalområde.

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

I Regnbuen integrerer vi bl.a. det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø med udgangspunkt i børnenes perspektiver. Dette gør vi gennem den årlige børnemiljøvurdering fra DCUM, hvor børnene skal svare på forskellige spørgsmål med henblik på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, som skal sikre børnenes trivsel og sundhed.

I Regnbuen ser vi børnemiljøvurderingen som et arbejdsredskab, som giver anledning til mange gode drøftelser og refleksioner i personalegruppen, og som vi kan bruge til at træffe forskellige beslutninger ift. det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø med udgangspunkt i børnenes behov.

I Regnbuen lægger vi stor vægt på det gode samspil og børnefællesskaber. Vi ser legen som den vigtigste træningsbane for al mellem menneskelig kontakt og udvikling af emotionelle kompetencer. Børnene har mulighed for, at indgå i forskellige børnefællesskaber og læringsmiljøer, og det er de pædagogiske medarbejdere der understøtter dette gennem følelsesmæssige, meningsskabende og guidende/vejledende dialog (ICDP).

I Regnbuen ligger vi stor vægt på, at børnene kan udfolde sig æstetik gennem kreative processer. Disse kreative processer er frivillige, og bliver tilrettelagt ud fra børnenes kunnen, og samtidig er det processen der er det vigtigste og ikke produktet.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling:

Pædagogiske mål for temaet:

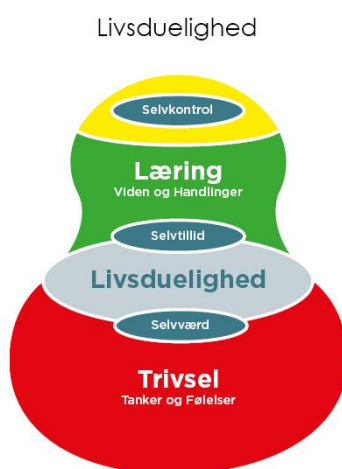
1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder, og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

”Alsidig personlig udvikling” handler om fokus på barnets personlige baggrund, familie, historie, erfaringer og deltagelsesmuligheder. Vi skal anerkende, give plads, rumme og have opmærksomhed på barnets følelser, oplevelser, indre/ydre udtryk samt barnets unikke personlighed.

- **Engagement:** Børn udvikler engagement, når de indgår i relationer med betydningsfulde andre, hvor de oplever sig respekteret, passet på og værdsat af nære, tillidsgivende voksne.
- **Livsduelighed:** Selvværd og selvtillid. Barnets egne evner, kompetencer og formåen som gør at barnet kan føle sig tryk og tør udforske verdenen omkring sig, sige til og fra, beslutte sig og handle i det relationelle univers.
- **Gåpåmod:** Evnen til at håndterer medgang og modgang. Barnets evne til at agere fornuftigt i vanskelige situationer, kunne ”læse” og rumme andres og egne følelser, sige til og fra, samt øve sig i at kunne håndtere konflikter på en hensigtsmæssig måde med hjælp fra personalet.
- **Deltagelseskompetence:** Betragte situationer og tage initiativ. Barnet skal øve sig i, at være vedholdende og aktivt deltagende, bidrage og give plads, indgå i respektfulde relationer, samt øve sig i at have empati for andre og invitere sig ind og indgå i f.eks. legen.

For at understøtte den alsidige personlige udvikling, har vi i Regnbuen fokus på:

- at give det enkelte barn lyst og mod til at udforske og afprøve sine egne grænser, gennem det relationelle samspil med os som pædagogisk personale
- at udvikle den nysgerrige, kreative og eksperimenterende side af sig selv
- at give det enkelte barn styrke til at tro på egne evner og færdigheder
- udvise respekt, anerkendelse og omsorg over for barnet og vise at barnet er værdifuldt
- fokus på at italesætte grundfølelserne f.eks. glæde, vrede, sorg og frygt, m.m.
- opfordre til selvstændighed, med fokus på NUZO, hvor vi følger barnets spor og udvikler det ud fra dets eget stadie
- vi støtter barnet i de ting det næsten kan gennem zonen for intimitet og motiverer barnet til at øve sig i at mestre de svære ting.
- fokus på et fast og tilstedeværende personale, der skaber tryghed og genkendelighed
- inddrager barnet i det daglige rutiner og lader det være en del af fællesskabet
- at børnene er blandet i forhold til alder og relationer
- vi afholder samlinger, hvor børn får lige deltagelsesmuligheder
- at rose barnet for dets forsøg på at nå et mål.
- at styrke det gode samspil med hvert enkelt barn gennem de 8 samspilstemaer fra ICDP, hvor vi styrker barnet selvværd og selvopfattelse, samt selvtillid og selvregulering/selvkontrol gennem det relationelle, som er med til at understøtte barnet trivsel

www.danskicenterfor-icdp.dk

Social udvikling:

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse

Social udvikling handler om perspektiver på det relationelle univers, fællesskaber, børne- og vokseninitieret leg.

- ***Deltagelse og medindflydelse:*** Gennem deltagelse i sociale fællesskaber kan barnet opleve at høre til og øve sine sociale færdigheder, herunder gøre sig erfaringer med fx at få indflydelse. Særligt ved børn i udsat position, er de afhængige af voksne der ser børnenes ressourcer, så der skabes mulighed for sociale relationer.
- ***Empati:*** Evnen til empati kan barnet få stimuleret via relationer og fællesskaber, der fører til social og demokratisk dannelse.
- ***Legens betydning for social læring:*** Legen har værdi i sig selv og er vigtig for barnets sociale udvikling, opbygning og fastholdelse af relationer til andre børn og i forhold til at bruge sin fantasi og udtrykke sig i fællesskabet.

For at understøtte den sociale udvikling, har vi i Regnbuen fokus på:

- at børnene oplever tryghed hos det pædagogiske personale
- at italesætte og forstå barnets følelser, lære barnet at tackle de enkelte følelser, at det f.eks. er OK at være ked af det/ bange/ at frygte noget, m.m.
- at tale om hvem barnet leger med og hvad de leger
- at opfordre barnet til at indgå i leg på en hensigtsmæssig måde
- at trøste og lære bare at se andre børn og deres følelser
- at lege i forskellige grupper, fokus på at alle børn er med i et fællesskab
- at lære dem de sociale spilleregler samt konflikthåndtering ud fra barnets egne kompetencer
- at respektere barnets behov, og give os tid til at lytte og forstå

Derfor er det vigtigt, at det pædagogiske personale er tydelige og nærværende rollemodeller i det relationelle univers, så børnene har rollemodeller at spejle deres sociale adfærd i.

Kommunikation og sprog:

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Temaet indeholder barnets handle- og deltagelsesmuligheder i forhold til eget liv, samt i relation til omverdenen og er en del af hverdagens rutiner, overgange, lege og øvrige aktiviteter, barnet deltager i. Et nuanceret sprog er afgørende for barnets udvikling og dannelse. Sproget giver barnet mulighed for at udtrykke sig om sin viden og sine tanker, følelser, behov og refleksioner. Det verbale sprog og kropssproget er redskaber til at kommunikere, indgå i fællesskaber, tilegnelse af empati, samt til at udvikle egen identitet.

Temaet indeholder tre perspektiver:

- **Interaktion:** Handler om den kvalificerede måden, hvorpå de pædagogiske medarbejdere indlevende, nysgerrigt, anerkendende og kommunikativt agerer med barnet, herunder inddrager barnets perspektiver og optagethed. I Regnbuen er personalet i interaktionen med børnene, fokuseret på at gøre brug af ICDP's 8 samspilstemaer.
- **Sproglig rollemodel:** Handler om, at barnet må opnå erfaringer med at aflæse, genskabe og udvikle sin kommunikation, så denne passer til de forskellige situationer og fællesskaber, barnet befinder sig i. De pædagogiske medarbejdere i Regnbuen hjælper og vejleder barnet i forhold til, at kunne være i både tale- og lytte positioner.
- **Fællesskab:** Handler om, at kommunikation og sprog er centralt for, at kunne danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber. Særligt børns leg er en vigtig øvearenaer til, at kunne opbygge ordforråd, indgå i dialoger samt kunne udtrykke behov, tanker og følelser.

En måde hvorpå vi særlig er bevidste på sprogstimulering, er gennem kommunens tiltag: Læseleg. Gennem Læseleg kan vi sammen med børnene udfolde en bestemt bog og sammen gå på opdragelse i bogens indhold. Vi kan fange børnenes opmærksomhed ved at udvælge bøger der interesserer børnene, og på den måde kan vi fastholde barnets opmærksomhed og entusiasme, og udvide børnenes ordforråd ved at uddybe og forklare. Gennem Læseleg er personalet de sproglige rollemodeller, og igangsætter aktiviteter som kan give anledning til fællesskaber, hvor børnenes nye viden kan blive udfoldet i samspil med de andre børn. Læseleg kan endvidere være med til at folde barnets oplevelsesverden ud og give børnene konkretiseringer af et bestemt emne.

Krop, sanser og bevægelse:

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen, gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen” (*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43*).

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, hvor kroppen er i centrum for børnenes trivsel, udvikling og læring. Gennem leg, bevægelse og sanselige erfaringer får børnene mulighed for at lære deres krop at kende, udvikle kropsbevidsthed og opleve bevægelsesglæde.

- **Kroppen:** Handler om et stort og sammensat sansesystem hos barnet, der udgør fundamentet for viden, erfaring, følelsesmæssige og sociale processer. Samt kommunikation og relations dannelse for barnet, der støttes i brugen af kroppens mange funktioner.

I Regnbuen understøtter vi det ved at give børnene mulighed for at bruge og udforske kroppen i både fin- og grovmotoriske aktiviteter. Vi støtter dem i at mærke egne grænser, regulere sig selv og udtrykke sig kropsligt i relationer og fællesskaber.

- **Sanserne:** Handler om barnets fire sanser (lugte, smage, se, høre) samt de tre motoriske grundsanser (taktile, vestibulære og muskulære), der sammenfattende danner grundlag for hele barnets sanseapparat.

I Regnbuen understøtter vi det ved at tilbyde varierede sanseoplevelser, der stimulerer både de fire sanser (syn, hørelse, lugt og smag) samt de tre grundsanser (taktile, vestibulære og muskulære). Vi skaber rum for sanselig fordybelse, eksperimenter og kropslige erfaringer.

- **Bevægelse:** Handler om, at barnet kan mestre egen krop, egne kropslige/sanselige indtryk og udtryk samt kan deltage i bevægelses fællesskaber. Barnets evne til, at kunne mærke og finde ro i egen krop samt gestikulere og kropsligt kommunikere med andre er ligeledes vigtigt.

I Regnbuen understøtter vi det ved at integrere daglig fysisk aktivitet i både leg og planlagte aktiviteter. Vi skaber bevægelsesfællesskaber, hvor børnene oplever mestring, deltagelse og glæde ved at være aktive sammen med andre.

Vi er bevidste om vores rolle som voksne rollemodeller og skaber trygge rammer, hvor alle børn får mulighed for at udvikle sig i eget tempo.

Natur, udeliv og science:

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.” (*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45*)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmål skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Temaet handler om oplevelser i og med naturen, om at bruge sine sanser i forhold til naturen (f.eks. lugte, smage, høre, se) samt de motoriske sanser (muskulær, taktil, vestibulær). Temaet handler også om at eksperimentere, udforske og fordybe sig i naturen og herunder få kendskab til naturens fænomener. Naturen er både et oplevelsesrum, et legerum og et eksperimentarium, hvor legen tænkes ind, og hvor børnefællesskaber kan udvikles.

- **Natur:** Handler om, at barnet får kendskab til forskellige steder med natur som omdrejningspunkt, f.eks. skov, park, eng, have, anlæg, legeplads, lokal by eller land natur samt via vand, jord og dyreliv i naturen og planter. Barnet gives mulighed for at fordybe sig, eksperimentere, få oplevelser, indsigt og erfaring. Også kendskab til naturens årstider er en del af dette perspektiv. I Regnbuen får børnene mulighed for at opleve og udforske forskellige naturmiljøer i nærmiljøet året rundt. De bruger deres sanser, fordyber sig i naturens materialer og fænomener og får kendskab til årstider, dyreliv, planter og naturens forandringer.
- **Udeliv:** Handler om forskellige lege i børnefællesskaber samt fysiske aktiviteter (f.eks. at kravle, at gå, løbe, klatre, hoppe, svinge, gyngesving, rutsje) samt motorisk bevægelse, der foregår udenfor.

I Regnbuen giver uderummet plads til bevægelse, leg og fællesskab. Børnene udvikler deres motorik gennem aktiviteter som at klatre, løbe, hoppe og balancere. Vi understøtter både fri leg og planlagte aktiviteter, hvor kroppen og sanserne er i centrum.

- **Science:** Handler om, at give barnet indsigt i naturens kredsløb, naturens lovmæssigheder og naturfænomener, som f.eks. lys, mørke, kulde, varme, vådt, tørt, magnetisme, elektricitet, luftstrømme, m.m. Samt om en slags matematisk for forståelse f.eks. at kategorisere og tælle fugle eller planter. Barnet kan via eksperimenter, vokseninitieret leg og fordybende pædagogiske aktiviteter få egne erfaringer og ny viden om naturen og dens fænomener.

I Regnbuen arbejder vi undersøgende sammen med børnene omkring naturfænomener som vand, lys, luft, varme og kulde. Gennem eksperimenter, samtaler og leg støttes børnenes nysgerrighed og begyndende forståelse for naturens sammenhænge samt matematisk opmærksomhed gennem fx at tælle, sortere og sammenligne.

Vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes erfaringer med natur, udeliv og science ved at indtage naturen som et oplevelsesrum, legerum og eksperimentarium i hverdagen. Vi møder børnenes undren med åbenhed og støtter dem i at stille spørgsmål, afprøve ideer og sætte ord på deres erfaringer.

Kultur, æstetik og fællesskab:

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft og tænkning, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Temaet indeholder tre perspektiver:

- **Kultur:** Handler om dannelse, baggrunde, identitet, historie, normer, vaner og om at forankre værdier, der kan fungere som rettesnor for, at barnet kan handle på en hensynsfuld, demokratisk og respektfuld måde i fællesskaber med andre.
- **Æstetik:** Handler om kreativ, skabende aktiviteter med fokus på brugen af forskellige materialer og æstetiske læreprocesser for barnet. Inddragelse af en bred vifte af kultur og kunstarter (f.eks. scene-kunst, teater, film, maleri, skulpturer, arkitektur), samt kultur teknik som hjælperedskab til at hente både ny viden og inspiration udefra.
- **Fællesskab:** Handler om en forståelse hos barnet af egen baggrund og samvær med andre børn (og voksne) ud fra deres respektive baggrund i et fællesskab, som kalder på demokrati, inklusion og anerkendelse i forhold til de forskelligheder der måtte være.

I Regnbuen kommer det bl.a. til udtryk gennem:

- Aktiviteter der er igangsat ud fra vores læselegs bøger, hvor børnene får mulighed for at være eksperimenterende, kreative, sansende og medskaber i både voksen styrende fællesskaber og i børne initierede fællesskaber
- Kulturelle aktiviteter og traditioner i Regnbuen, som f.eks. fastelavn, påske, sommerfest, juleguds-tjenester, julefrokost, m.m.
- Kulturelle oplevelser i lokalsamfundet, som er blevet beskrevet i afsnittet omkring inddragelse af lokalsamfundet
- Børnene får mulighed for både at være tilskuere og aktører til den årlige sommerfest
- Børnene får mulighed for at være i både ligeværdige og forskellige fællesskaber – både på børnene egen stue, men også på tværs af stuerne og afdelingerne.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.” (*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51*)

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Regnbuen øver vi os på, at øge fagligheden blandt de pædagogiske medarbejdere, samt synliggøre og systematisere fagligheden i vores pædagogiske praksis. Vi ønsker, at kvalificere læringsmiljøet således, at alle børns trivsel, udvikling og læring understøttes bedst muligt.

Nogle af pædagogerne i huset har deltaget i uddannelsesforløbet ”Den pædagogiske læreplan og udvikling af læringsmiljøer i dagtilbud” på diplomniveau, hvilket er med til, at højne og understøtte vores pædagogiske praksis.

Vi arbejder løbende med, at evaluere og reflektere over hverdagens praksis med børnene og ud fra dette undersøge børnenes perspektiver således, at det ikke bliver pædagogernes synsninger der danner vejen for den pædagogiske praksis.

På vores stuemøder og personalemøder udvikler vi på vores læringsmiljøer, på baggrund af indsamlet data, f.eks. fra praksisfortællinger, fra videoklip eller fra andre registreringsværktøjer.

I Regnbuen tager vi udgangspunkt i følgende metoder/arbejdsredskaber, alt efter hvilken praksis det er, vi præcist vil udvikle og evaluere på:

- Kompetencehjulet fra Learn Lab
- SMITTE modellen
- Vækstmodellen fra Marianne Grønbæk
- Børnemiljøvurderingen fra DCUM
- Emner fra det pædagogiske tilsyn
- Sprog vurderinger
- Overgangsskemaer
- Mundtlige refleksioner om praksis der foregår her og nu
- Forældresamarbejde

Pædagoger og pædagogiske assistenter har ”tid til andet arbejde” i hver uge. Her er det muligt, men også en forventning om, at der reflekteres, evalueres og dokumenteres på praksis. Det være sig refleksioner om børnegruppen, men også over egen praksis og egen rolle.

I Regnbuen har vi ligeledes en forventning om at se medarbejdere, der er optaget af hvilken effekt de pædagogiske tiltag har for børnene og om nødvendigt ændre på praksis, for at skabe de bedste udviklingsbetingelser.

Vi vil fortsat øve os på og afprøve forskellige metoder og redskaber for, at understøtte den evaluerende praksis. Vi arbejder især på, at finde det registreringsværktøj/skema, der giver mest mening for os, for at indsamle den nødvendige data, der skal benyttes til videre evalueringer.

”Hvordan evaluerer vi arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år”.

Det pædagogiske grundlag (alle de blå) evalueres på vores pædagogiske dag, hvert andet år og første gang i 2023.

Læreplanstemaerne bliver evalueret løbende på stuemøderne. Der laves smitte modeller over daglig praksis, det skulle medvirke til, at vi kommer rundt om læreplanstemaerne.